

Τρίτη, 07 Οκτώβριος 2014 02:01

Οι αρχαιότητες των Γρεβενών και η δυνητική συμβολή τους σε μια έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη

[ιστορία-λαογραφία](#)

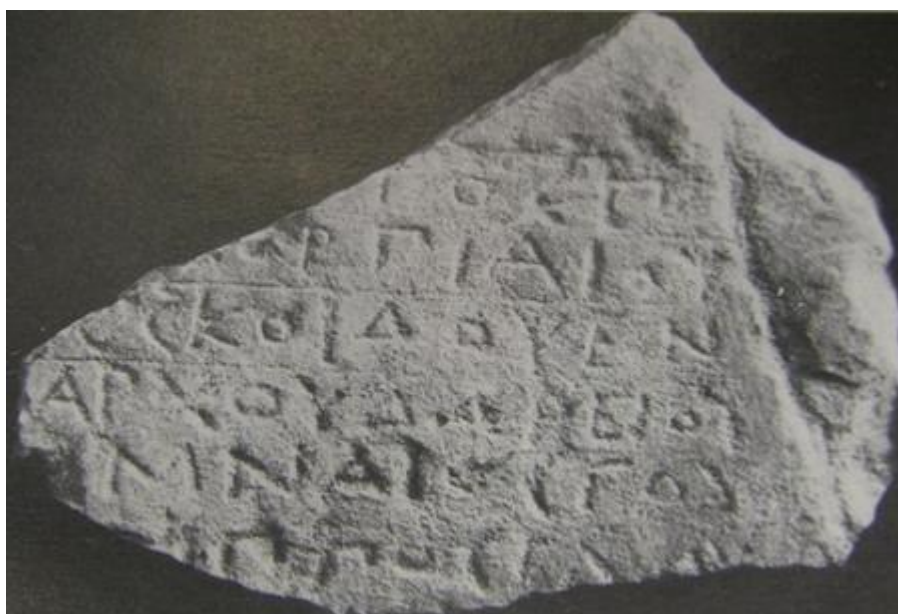
(Απόσπασμα από την εισήγηση της κ. Ζιώτα Χριστίνας αρχαιολόγου & Εφόρου της Λ' Εφορείας Κλασικών και Προϊστορικών αρχαιοτήτων)

Του δασκάλου Ηλία Γάγαλη

Στα πλαίσια του Α' Συνεδρίου Ιστορίας της Δυτικής Μακεδονίας που πραγματοποιήθηκε στα Γρεβενά από 2 έως και 5 Οκτωβρίου 2014, στην εισήγησή της η κ. **Χριστίνα Ζιώτα** αρχαιολόγος, Προϊσταμένη της Λ' ΕΠΚΑ με έδρα...

την Αιανή Κοζάνης το Σάββατο 4 Οκτωβρίου 2014 στη δεκαεξάλεπτη ομιλία της αναφέρθηκε στις προοπτικές έξυπνης και βιώσιμης ανάπτυξης για την περιοχή βασιζόμενη και στον αρχαιολογικό πλούτο που διαθέτει, αφού στα πρώτα λεπτά της ομιλίας της αναφέρθηκε κυρίως στην ανασκαφική έρευνα που έχει πραγματοποιηθεί στην Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών στην τελευταία κυρίως δεκαετία, μετά το 12ο λεπτό της πολύ ενδιαφέρουσας εισήγησής της είπε:

.....Εκτός βέβαια από το πλήθος των στοιχείων που απέδωσε η ανασκαφική έρευνα της τελευταίας δεκαετίας υπάρχουν και παλαιότερα μεμονωμένα ευρήματα πολλά και ιδιαίτερα σημαντικά που βρέθηκαν τυχαία.

Αναφέρω πολύ επιλεκτικά την **επιγραφή του 3^{ου}-2^{ου} αιώνα π.Χ.** που μαρτυρεί μακεδονικά αξιώματα και αξιωματούχους απ' τον Άγιο Γεώργιο Γρεβενών. Από την

ίδια περιοχή προέρχονται πολλά μαρμάρινα αρχιτεκτονικά μέλη από μνημειακά οικοδομήματα, βάσεις κίωνων, κιονόκρανα επιστύλια, υπέρθυρα καθώς και επιτύμβιο γυναικείο άγαλμα του τύπου της Ηρακλειώτισσας.

Ένα παρόμοιο ανεπίγραφο άγαλμα βρέθηκε στο Καλαμίτσι, ενώ υπάρχουν ακόμη πολλά ταφικά αναθήματα στο Δία ύψιστο, στον Ηρακλή κατά κανόνα ρωμαϊκών χρόνων.

Πιστεύω ότι ο πρώτος στόχος της ανακοίνωσης επιτεύχθηκε. Δεν πρέπει να υπάρχουν αμφιβολίες για τον αρχαιολογικό πλούτο και το επιστημονικό ενδιαφέρον της περιοχής. Πιστεύω επίσης ότι είναι δυνατόν να συμβάλλει ο πλούτος αυτός σε μια σωστά ολιστικά σχεδιασμένη ανάπτυξη που θα έχει διάρκεια και το κυριότερο θα αποβλέπει σε μακροπρόθεσμα οφέλη. Μόνο που στα Γρεβενά η προσπάθεια αυτή που αφορά τουλάχιστο τις αρχαιότητες πρέπει ν' αρχίσει από το μηδέν. Όχι μόνο οι αρχαιολογικές μαρτυρίες αλλά όσα συνθέτουν την ιστορική μνήμη του τόπου πρέπει να ενσωματωθούν στην καθημερινότητα των ντόπιων ώστε οι ίδιοι να καταστούν σταδιακά και σε βάθος χρόνου ο πραγματικός φύλακας και ως ένα βαθμό ο διαχειριστής της πολιτιστικής τους παράδοσης. Αν συμβεί αυτό πιστεύω ότι θα πάψουν οι άνθρωποι να βλέπουν στα κάθε είδους σπαράγματα του παρελθόντος δυνατότητες προσωπικού πλουτισμού και θα αναχαιτιστεί η μάστιγα της αρχαιοκαπηλίας. Πρώτα απ' όλα όμως θα πρέπει να γνωρίζουν τον πολιτισμό του τόπου τους και να εκτιμήσουν την αξία του.

Το πρώτο βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση είναι να συγκεντρωθούν τα αρχαιολογικά ευρήματα τα περισσότερα απ' τα οποία βρίσκονται στην Αιανή σ' ένα κατάλληλο ασφαλή χώρο, ώστε να διασφαλιστούν οι απαραίτητες συνθήκες για την συντήρηση και διατήρησή τους κι αυτό το βήμα αναμένουμε να γίνει το αμέσως επόμενο διάστημα.

Το δεύτερο βήμα είναι να εκτεθούν οι αρχαιότητες των Γρεβενών για να τις γνωρίσουν οι ίδιοι οι Γρεβενιώτες, είναι επίσης επιτακτική ανάγκη να εξοικειωθούν με τα κατάλοιπα του παρελθόντος τα παιδιά με ενημερωτικά προγράμματα, με δράσεις, με παιχνίδια, με παραμύθια, υπάρχουν πολλοί τρόποι. Κατά την άποψή μου μόνο αν συνδεθεί με τρόπο ουσιαστικό η ζώσα κοινωνία με την κληρονομιά του τόπου της θ' αναδειχθεί και θα αξιοποιηθεί αποτελεσματικά ο πολιτισμός προς όφελος των παρόντων και των μελλοντικών γενεών.

Ιδανική θα ήταν η περίπτωση ανασκαφής με συστηματικό χαρακτήρα σ' έναν απ' τους πολλούς χώρους που αποδεδειγμένα παρουσιάζουν επιστημονικό ενδιαφέρον. Μετά την ανασκαφή βεβαίως είναι απαραίτητη η ανάδειξη του χώρου, η προστασία του και η μέριμνα για την αποτελεσματική φύλαξή του, ώστε να αποδοθεί στη συνέχεια στο κοινό. Ελπίζουμε να μπορέσουμε να εξασφαλίσουμε την απαραίτητη χρηματοδότηση ή κάτι τέτοιο.

Ο νομός Γρεβενών διαθέτει εκπληκτικά παλαιοντολογικά ευρήματα και στοιχεία για την ανασύσταση του παλαιοπεριβάλλοντος έως και 3.000.000 χρόνια πριν. Διαθέτει τεράστιο γεωλογικό ενδιαφέρον που ελπίζουμε να αναδειχθεί με το πάρκο του Όρλιακα, έναν αρχαιολογικό χώρο στο Πολυνέρι που μπορεί να γίνει επισκέψιμος, σημαντικά Βυζαντινά μνημεία, πρώιμες βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, εντυπωσιακά λιθόχτιστα γεφύρια, ενδιαφέροντα λαογραφικά στοιχεία και τοπικά εδέσματα και

ανεπτυγμένο φυσιολατρικό τουρισμό. Ένας συνολικός σχεδιασμός για την αξιοποίηση όλων αυτών των στοιχείων που συνθέτουν την ιδιαιτερότητα της περιοχής, μπορεί να προωθήσει την ανάπτυξή της.

Μολονότι πρέπει να γίνουν πολλά προς την κατεύθυνση της προστασίας και της ανάδειξης συγκεκριμένα των αρχαιοτήτων πιστεύω ότι δεν μπορεί και δεν πρέπει να λείπει το κομμάτι αυτό της πολιτιστικής μας κληρονομιάς μας από έναν τέτοιο σχεδιασμό.

Ευχαριστώ.

Κλείνοντας την αναφορά μου στην κ. Ζιώτα και στην εισήγησή της θα ήθελα να πω ότι για να αλλάξουμε τη μοίρα του τόπου μας θα πρέπει να εκμεταλλευτούμε τα δυνατά μας χαρτιά κι αυτό θα πρέπει να γίνει χωρίς διαχωρισμούς και αποκλεισμούς και χωρίς μικροπρέπειες ,οι οποίες μας σπρώχνουν πίσω σε καιρούς που πρέπει να ξεχαστούν, αλλά ενωμένοι να προσπαθήσουμε για την ανάδειξη των δυνατοτήτων οι οποίες ανοίγονται για τον τόπο μας.

Ηλίας Κ. Γάγαλης

Πηγή: <https://greveniotis.gr/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%B1-%CE%BB%CE%B1%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%B1/item/6395-oi-arxaiotites-ton-grevenon-kai-i-dynitiki-symvoli-tous-se-mia-eksypni-kai-viosimi-anaptyksi>